

ਮਾਨਯੋਗ ਡਾ: ਸਰੋਜਨੀ ਸਕਸੈਨਾ, ਜੇ.

ਰਾਣੀ,— ਅਪੀਲਕਰਤਾ,

ਬਨਾਮ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ, - ਜਵਾਬਦੇਹ.

1993 ਦਾ FAO 35-M

11 ਜਨਵਰੀ, 1996

ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955— ਐੱਸ. 24— ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਲਈ ਪੇਂਡੋਟ ਲਾਈਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ - ਇਸਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਾ ਕਰਨਾ - ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਅਪੀਲ ਦੀ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ ਜਵਾਬ ਦੇ ਬਚਾਅ ਨੂੰ ਰੋਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਤੀ-ਜਵਾਬਕਰਤਾ ਦੀ ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਲੋੜਵੰਦ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਦੇ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਲਈ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਕਮ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਦਾ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਅਸਲੀਲਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇੰਨਾ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਕੇਸ ਵਿਚ ਨਾ ਲਿਆਉਣ ਲਈ। ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ੀਮਤੀ ਸਵਰਨੋ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਪਿਆਰਾ ਰਾਮ, 1975 HLR 15, ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ 1980 HLR 240; ਸ਼ੀਮਤੀ ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, 1980 HLR 514 ; ਸ਼ੀਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਲਾਲ, 1981 ਐਚਐਲਆਰ 126 ਅਤੇ ਸੁਮਰਤੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ 1985 (1) ਐਚਐਲਆਰ 84, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ, ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਸਦੀ ਰੱਖਿਆ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ - ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ।

(ਪਰਾ ੭)

ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਵੱਲੋਂ ਐਡਵੋਕੇਟ ਐਚ.ਐਸ.ਗਰੇਵਾਲ।

ਮਲਕੀਅਤ ਸਿੰਘ। ਐਡਵੋਕੇਟ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਡਾ: ਸ਼ੀਮਤੀ ਸਰੋਜਨੀ ਸਕਸੈਨਾ, ਜੇ.

(1) ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਮੈਰਿਜ ਐਕਟ, 1955 ਦੀ ਧਾਰਾ 13(1) (iu) ਦੇ ਤਹਿਤ ਬੇਰਹਿਮੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 5 ਫਰਵਰੀ, 1993 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੁਆਰਾ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਤਲਾਕ ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ।

ਰਾਣੀ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਸਿੰਘ (ਡਾ. ਸਰੋਜਨੀ ਸਕਸੈਨਾ, ਜੇ.)

119

(2) ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦਾ 12 ਮਾਰਚ 1981 ਨੂੰ ਵਿਆਹ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਇਸ ਵਿਆਹ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਧੀ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ। ਬੱਚੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਹਨ।

(3) ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਦੀ ਦਲੀਲ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹ ਦੇ 4/5 ਮਹੀਨਿਆਂ ਬਾਅਦ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਮਾਤਾ-ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦੇਣਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਹ ਸੁਭਾਅ ਦੁਆਰਾ ਹੰਕਾਰੀ ਅਤੇ ਬੇਰਹਿਮ ਹੈ, ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਲਈ ਜਾਂ *facts* ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਉਹ ਚਾਹੁੰਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵੱਖਰਾ ਰਹੇ ਪਰ ਉਹ ਉਸਦਾ ਹੁਕਮ ਨਹੀਂ ਮੰਨ ਸਕਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਬੁੱਢੇ ਮਾਪਿਆਂ ਦਾ ਇਕਲੌਤਾ ਪੁੱਤਰ ਹੈ। ਉਹ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਛੱਡ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਪਰ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਉਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈ ਆਉਂਦਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਵਾਰ ਉਸਦੇ ਭਰਾਵਾਂ ਨੇ ਉਸਦੀ ਮਾਂ ਨੂੰ ਕੁੱਟਿਆ। ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਸਮਾਜ ਤੋਂ ਹਟ ਗਈ, ਉਸਨੇ ਅਦਾਲਤੀ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਬਹਾਲੀ ਲਈ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਮਾਮਲਾ ਸਮਝੌਤਾ ਹੋ ਗਿਆ। ਉਹ ਮੈਟਰੀਮੋਨੀਅਲ ਹੋਮ ਵਿੱਚ ਰਹਿਣ ਲਈ ਰਾਜ਼ੀ ਹੋ ਗਈ, ਪਰ ਉਸਨੇ ਦੁਬਾਰਾ ਵਿਆਹ ਵਾਲਾ ਘਰ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਕੋਲ ਝੂਠੀ ਰਿਪੋਰਟ ਦਰਜ ਕਰਵਾਈ। ਪੁਲਿਸ ਨੇ ਜਵਾਬਦੇਹੀ ਨੂੰ ਬੁਲਾਇਆ ਅਤੇ ਉਸ 'ਤੇ ਤਸੱਦਦ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸਨੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਵਿਵਹਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਰਹਿਣਾ ਉਸਦੇ ਲਈ ਨੁਕਸਾਨਦੇਹ ਹੈ।

(4) ਅਪੀਲਕਰਤਾ-ਪਤਨੀ ਨੇ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਉਸ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਆਇਆ। ਸਗੋਂ ਉਸ ਨਾਲ ਬਦਸਲੂਕੀ ਕੀਤੀ ਗਈ! ਉਹ ਹੋਰ ਦਾਜ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ। ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਉਸ ਨੂੰ ਬੇਰਹਿਮੀ ਨਾਲ ਕੁੱਟਿਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਵਿਆਹ ਵਾਲੇ ਘਰ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਨਿਵਾਸੀ ਦੂਸਰਾ ਵਿਆਹ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(5) ਇਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ 'ਤੇ ਮੁੱਦੇ ਉਠਾਏ ਗਏ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਇਸ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੀ ਕਿ ਪਤਨੀ ਨੇ ਪਤੀ ਨਾਲ ਬੇਰਹਿਮੀ ਵਾਲਾ ਸਲੂਕ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੋਤਾਖੋਰ ਦਾ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।⁶

(6) ਇਸ ਅਪੀਲ ਦੇ ਲੀਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਭੱਤੇ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਦੇਣ ਲਈ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਦੇ ਤਹਿਤ ਆਈਏ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ 22 ਨਵੰਬਰ 1993 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ *ਰਾਹੀਂ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ*। ਪਤੀ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਰੁ. 500 ਮੈਨਟੇਨੈਂਸ *ਪੈਡੋਟ ਯੂਟੇ* ਅਤੇ ਰੁ. 2,200 ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ *ਪੈਡੋਟ ਲਾਈਟ* ਦੇ ਬਕਾਏ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਦਸੰਬਰ 1993 ਤੱਕ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਰ ਰਿਕਾਰਡ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨ ਦੀ ਖੋਚਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਉਸਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਜਾਂ ਪਤਨੀ-ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਗੁਜ਼ਾਰੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, 5 ਜਨਵਰੀ 1995, ਨੂੰ ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੂੰ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਗੁਜ਼ਾਰਾ ਭੱਤੇ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਲਿਆਉਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਰ ਮੁਲਤਵੀ ਮਿਤੀ 10 ਫਰਵਰੀ, 1995 ਨੂੰ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਕਿਉਂਕਿ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਵਕੀਲ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਨਾਲ ਸੰਪਰਕ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਿਆ।

ਉਸ ਦੀ ਬੇਨਤੀ 'ਤੇ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 13 ਮਾਰਚ 1995 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। 15 ਮਾਰਚ 1995 ਨੂੰ ਬਹਿਸ ਸੁਣੀ ਗਈ ਪਰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਬਕਾਏ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 24 ਅਪਰੈਲ 1995 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਵਕੀਲ ਰਾਹੀਂ ਕਿਹਾ ਕਿ 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਬਕਾਏ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। 24 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1995 ਨੂੰ, ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦਾ ਸਹੀ ਪਤਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੈਨਟੇਨੈਂਸ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਦੁਬਾਰਾ ਸਮਾਂ ਮੰਗਿਆ। ਕੇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 23 ਮਈ, 1995 ਤੱਕ ਮੁਲਤਵੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਸ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ 25 ਮਈ, 1995 ਨੂੰ ਹੋਈ। ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੀ ਤਰਫ਼ੋਂ ਦੁਬਾਰਾ ਅਜਿਹੀ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ। 8 ਜਨਵਰੀ, 1996 ਨੂੰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਨਵੇਂ ਪਤੇ 'ਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ, ਪਰ ਫਿਰ ਵੀ ਉਸਨੂੰ ਕੋਈ ਜਵਾਬ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੀ ਰਕਮ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ- 22 ਨਵੰਬਰ, 1993 ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੇ

ਅਨੁਸਾਰ , ਪਤੀ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) ਨਿਰਸੰਦੇਹ ਪਤਨੀ ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ eOrderft21e Rul CPC ਦੇ ਤਹਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦਾਇਰ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀ ਅਵੀਗਿਆ ਕਰਨ ਲਈ ਪਤੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਮਾਣਹਾਨੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵੀ ਘੋਰਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 24 ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਲੋੜਵੰਦ ਅਤੇ ਗਰੀਬ ਜੀਵਨ ਸਾਥੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਦੇ ਪੇਂਡੋਂਟ ਲਾਈਟ ਅਤੇ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਇੱਕ ਆਦੇਸ਼ ਦੇਣ ਲਈ ਵਿਆਹ ਦੀ ਅਦਾਲਤ। ਜੇਕਰ ਇਹ ਰਕਮ ਬਿਨੈਕਾਰ ਨੂੰ ਉਪਲਬਧ ਨਹੀਂ ਕਰਵਾਈ ਜਾਂਦੀ, ਤਾਂ ਇਸ ਵਿਵਸਥਾ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਅਤੇ ਉਦੇਸ਼ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਰਕਮ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਸਮਾਂ ਬਰਬਾਦ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜਬੂਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਵਾਬਦੇਹ-ਪਤੀ ਦਾ ਚਾਲ-ਚਲਣ ਵਿਨਾਸ਼ਕਾਰੀ ਹੈ। ਕਾਨੂੰਨ ਇੰਨਾ ਸ਼ਕਤੀਹੀਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਪਤੀ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਾ ਲਿਆਏ। ਜੇਕਰ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਕਿਰਾਏ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ , ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਇਸ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਜਵਾਬਦੇਹ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਸਵਰਨੋ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਪਿਆਰਾ ਰਾਮ (1), ਗੁਰਦੇਵ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ (2), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਡਾ. ਸੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ (3), ਸ਼੍ਰੀਲਾ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਮਦਨ ਲਾਈ (4) ਅਤੇ ਸੁਮਰਤੀ ਦੇਵੀ ਬਨਾਮ ਜੈ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ (5) ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਪਤੀ ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਅ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਫਲ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਸਦਾ ਬਚਾਅ ਬਾਹਰ ਮਾਰਿਆ ਜਾਣਾ ਹੈ। ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲ ਮਨਜ਼ੂਰ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ ਅਤੇ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਅਧੀਨ ਉਸ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਹੈ।12345

- (1) 1975 HLR 15.
- (2) 1980 HLR 240.
- (3) 1980 HLR 514.
- (4) 1981 HLR 126.
- (5) 1985 (1) HLR 84

ਮੈਸਰਜ਼ ਭਾਰਤ ਵੂਲਜ਼, ਲੁਧਿਆਣਾ ਬਨਾਮ ਇਲੀ ਸਟੇਟ ਆਫ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ 121
ਹੋਰ (ਜੀ. ਐੱਸ. ਸਿੰਘਵੀ, ਜੇ.)

(8) ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਹੈ। ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 13 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਾਇਰ ਪਤੀ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਨਾਲ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਜਿਸਦੀ ਮਾਤਰਾ ਰੁਪਏ ਹੈ। 1,000

ਜੇ. ਐੱਸ. ਟੀ

ਮਾਨਯੋਗ ਜੀ ਐਸ ਸਿੰਘਵੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜੇ.

ਮੈਸਰਜ਼ ਭਾਰਤ ਵੂਲਜ਼, ਲੁਧਿਆਣਾ, - ਪਟੀਸ਼ਨਰ।

ਬਨਾਮ

ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ ਦਾ ਰਾਜ, - ਉੱਤਰਦਾਤਾ।

1995 ਦਾ CWP ਨੰ. 8446

2 ਫਰਵਰੀ, 1996

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950- ਕਲਾਮ 12 ਅਤੇ 226— ਨਵੀਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ 1992, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਨੰ. SI/ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਨੀਤੀ/12095-ਈ ਮਿਤੀ 24 ਨਵੰਬਰ, 1992—ਪੈਰਾ 1, 3, 5 ਅਤੇ 6- ਉਦਯੋਗਿਕ ਪਲਾਟ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨਾ—ਪੀ ਪਲਾਟ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਸਪੁਰਦ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ—ਉਦਯੋਗ ਮੰਤਰੀ ਨੀਤੀ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਸੇਲ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ—ਮੰਤਰੀ ਮੀਟਿੰਗ ਵਿਚ ਸਬੰਧਤ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤੇ ਹਨ—ਮੰਤਰੀ ਕੋਲ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਰੱਖਣ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਹੈ—ਚੇਅਰਮੈਨ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਮੇਟੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਧਰ 'ਤੇ ਪਲਾਟਾਂ ਦੀ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਲਈ ਅਧਿਕਾਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਕਾਬਲੇਬਾਜ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕਰਕੇ - ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਜਾਂ ਅਰਧ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਖੇਤਰ ਵਿਚ ਲਏ ਗਏ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨਿਕ ਫੈਸਲੇ, ਕਾਰਨਾਂ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਇਕਮਾਤਰ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਵਿਚ ਸਿੱਟੇ ਹੋਏ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਹੱਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਇਹ ਨਿਆਂਯੋਗਤਾ ਤੋਂ ਪਰੇ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ—ਸਰਕਾਰ ਨਵੇਂ ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਲਈ ਸਿਰਫ ਮੌਜੂਦਾ ਬਿਨੈਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਤੀਯੋਗੀਆਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ - ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਚੋਣ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਮੈਂਡਮਸ ਜਾਰੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਅਸਲ ਇਸ਼ਤਿਹਾਰ-ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਜ਼ ਉਮੀਦ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ—ਵਾਤਾਵਰਣ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ-ਅਲਾਟਮੈਂਟ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਿਯੰਤਰਣ ਲਈ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਉਦਯੋਗਿਕ ਨੀਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਦੁਕਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਅਦਾਲਤ-ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ ਹੱਜਰੀ ਨਿਟ। ਵੀਅਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਿਡ ਕਲਾ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿੱਚ 'ਰਾਜ' ਅਤੇ 'ਹੋਰ ਅਥਾਰਟੀ' ¹ 12 ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨੂੰ ਰਿੱਟ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ।

ਪੰਜਾਬ ਸਟੇਟ ਹੱਜਰੀ ਨਿਟ ਵੇਅਰ ਡਿਵੈਲਪਮੈਂਟ ਕੋਰ ਪੋਰੇਸ਼ਨ ਲਿਮਿਟਿਡ ਰਾਜ ਦੀ ਇੱਕ ਏਜੰਸੀ/ਸਾਜ਼ ਹੈ ਅਤੇ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

